

Samenvatting van de voorgestelde wijzigingen in de bijstand

Uitgangspunt: meer mensen aan het werk door invoering van de volgende maatregelen:

1. Jongeren worden verplicht om eerst vier weken zelfstandig te zoeken naar baan of mogelijkheden voor een vervolgopleiding.

- Jongeren tot 27 jaar kunnen niet eerder een uitkering aanvragen bij de gemeente dan 4 weken na de inschrijving bij het UWV.
- In deze 4 weken worden zij geacht zelfstandig naar een baan te zoeken of de resterende mogelijkheden op een reguliere opleiding te bezien.
- Jongeren krijgen geen uitkering respectievelijk een korting op de uitkering als ze onvoldoende aantoonbaar naar werk hebben gezocht cq als er resterende opleidingsmogelijkheden zijn
- Er worden in principe resterende opleidingsmogelijkheden geacht te zijn als er geen startkwalificatie is behaald.
- Voor jongeren die een opleiding volgen naast een bijstandsuitkering wordt de hoogte van de bijstandsuitkering afhankelijk van de voortgang.
- Gemeenten wordt geadviseerd bij de beoordeling of jongeren zich voldoende inspannen aan te sluiten bij het in juli 2012 in te voeren bindend studieadvies in de WEB.
- Na weigering van de uitkering kan een nieuwe aanvraag UWV worden ingediend waarna weer een zoekperiode van 4 weken geldt waarin geen recht op uitkering bestaat.
- Na toekenning gaat de uitkering met terugwerkende kracht in op datum van de inschrijving bij het UWV. Deze inschrijving blijft daarmee ondanks het vertrek van veel werkpleinen belangrijk.
- Het huidige recht op een werk-leeraanbod wordt vervangen door het recht op ondersteuning vastgelegd in een plan van aanpak dat voor bezwaar- en beroep vatbaar is.

2. Partnerinkomen wordt vervangen door huishoudinkomen

- Omdat gezinnen in de toekomst *gezamenlijk* een uitkering moeten aanvragen wordt de WIJ als aparte wet afgeschaft, de bepalingen worden opgenomen in de WWB.
- Bloed- en aanverwanten in de eerste graad die dezelfde woning als hoofdverblijf hebben krijgen recht op een gezinsuitkering van 100% (netto) van het WML.
- Definitie gezin: de gehuwden samen, de gehuwden met hun meerder- en minderjarige kinderen, de alleenstaande ouder met zijn/haar meerder- en minderjarige kinderen
- Onder meerderjarige kinderen worden ook verstaan de stiefkinderen en de aangetrouwde kinderen.
- Uitzondering 1: een gezinslid dat studeert en (inc vakantiegeld) niet meer dan 80% van het (netto) WML aan studiefinanciering krijgt behoort niet tot het gezin.

- Uitzondering 2: er KAN een uitzondering worden gemaakt voor mantelzorg voor een hulpbehoevend gezinslid jonger dan 65 jaar (meer dan 10 uur per week), dit gezinslid kan zelfstandig bijstand aanvragen.
- De zogenoemde "huishoudinkomenstoets" geldt voor alle verdiensten en uitkeringsbestanddelen in het gezin.
- Uitzonderingen: bijbaantjes voor jongeren tot en met 17 jaar worden en inkomsten uit de Wajong-uitkering
- Als een van de gezinsleden niet meewerkt of zich niet aan de regels houdt kan de gezinsuitkering worden verlaagd.

3. Tegenprestatie naar vermogen

- De gemeente bepaalt op basis van individuele omstandigheden of er een tegenprestatie wordt gevraagd.
- De tegenprestatie is in tegenstelling tot sociale activering in een traject of een participatieplaats niet gericht op re-integratie, maar mag daar natuurlijk ook niet op storen.
- De werkzaamheden die worden uitgevoerd zijn in tegenstelling tot sociale activering of een participatieplaats kortdurend van aard.
- Bij de tegenprestatie gaat het altijd om additionele onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden. Deze mogen niet verdringend zijn.

4. Beperking verblijfsduur buitenland

- De verblijfsduur van bijstandsgerechtigden onder de 65 jaar in het buitenland wordt beperkt tot 4 weken per kalenderjaar; voor bijstandsgerechtigden boven de 65 jaar geldt een maximumtermijn van 8 weken.
- De bijstandsgerechtigde is verplicht om voorafgaand aan vertrek naar het buitenland zijn vertrek te melden. Het niet-nakomen van deze verplichting wordt geïnterpreteerd als fraude.

5. Afschaffing collectieve ontheffing arbeidsplicht alleenstaanden met kinderen < vijf jaar

- In 2004 zijn bij de invoering van de WWB alle collectieve ontheffingen van de arbeidsplicht afgeschaft. In 2009 is de ontheffing voor ouders met kinderen onder de 5 jaar weer ingevoerd. Deze wordt nu wederom afgeschaft.
- In plaats van de collectieve ontheffing komt een vrijlating van inkomen voor alleenstaanden met kinderen onder de 12 jaar met 12,5% van de netto-inkomsten met een maximum van 120 euro per maand gedurende drie jaar.
- De vrijlating is alleen van toepassing op ouders boven de 27 jaar, voor jongeren gelden in het geheel geen vrijlatingen.
- De aanvullende alleenstaande ouderkorting en de inkomensafhankelijke combinatiekorting (premiekortingen via de belastingdienst) worden afgeschaft.

- Er kunnen geen vrijlatingen worden gecombineerd. Alleenstaande ouders kunnen de eerste zes maanden gebruik maken van de algemene vrijlating van max 25% tot max 187 euro per maand voor max zes maanden.

6. Inkomensgrens gemeentelijk minimabeleid beperkt tot 110% WML

- Gemeenten voeren zonder uitzondering een armoede of minimabeleid. Dit beleid kan twee vormen aannemen: kortingen en stadspassen of een financiële tegemoetkoming.
- De laatste jaren zijn gemeenten door het gebrek aan inkomsten gedwongen om de groep waarvoor deze voordelen gelden steeds verder te beperken.
- Het Rijk legt nu een landelijke wettelijke beperking op; slechts de groep tot 110% van het WML komt in aanmerking voor het armoedebeleid.

7. Verordeningplicht participatie schoolgaande kinderen

- De Tweede Kamer is van mening dat kinderen niet zouden moeten lijden onder de armoede van de ouders, op deze manier ontstaan generaties in de bijstand.
- Op basis van de motie Blanksma-Spekman worden gemeenteraden verplicht om een verordening vast te stellen om een bijdrage te doen aan de maatschappelijke participatie van deze kinderen.
- Deze vorm van categorale bijstand wordt beperkt tot de groep met een inkomen van max 110% van het WML, en verstrekt in natura.
- Gemeenteraden worden verplicht om in ieder geval in een verordening invulling te geven aan het begrip maatschappelijke participatie

8. Overgangsrecht

- Wijs geworden door de ervaringen bij de invoering van de WIJ heeft het kabinet overgangsrecht geformuleerd.
- De wet moet op 1 januari 2012 van kracht worden. De VNG oponeert hiertegen, maar het kabinet boekt de bezuinigingen olopend van 88 miljoen in 2012 tot 135 miljoen in 2015 in vanaf 1 januari 2012.
- Ook het uitvoeringspanel ziet grote bezwaren onder meer in de aanpassing van de software en de daarvoor benodigde tijd. Ook zij keuren de invoeringstermijn af. Ook hier laat de regering zich weinig aan gelegen liggen.
- Het voert te ver alle overgangsbepalingen hier op te nemen. Het belangrijkste is dat cliënten beschermd worden tegen inkomensval per maatregel door de invoeringsdatum met drie of zes maanden te vertragen.